

et Udvalg, en Commission, og at dette Udvalg da ikke maatte bestaae blot af Fagmænd, der for en stor Deel ere bundne ved deres Fortid, idet de engang ere gaaede ind paa Principerne for den sidste Reform i Skolevæsenet, men at der ogsaa maatte blive kaldet andre kyndige Mænd til at indtræde deri.

Formanden: Førend jeg giver Ordet til den næste Taler, skal jeg tillade mig at bemærke, at det er ganske vist, at Udvalgets Betænkning giver Anledning til Udtalelser i den Retning, som den sidste ærede Talers, men da der ikke foreligger noget Afstemningspunkt, hvorved Thinget kan tilkjendegive sin Mening om de omhandlede Forholds Ordning, maa jeg dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det vistnok ikke vilde haade Forhandlingen, om vi kom for dybt ind paa Detaillen af en Undersøgelse om den nuværende Underviisningsplans Bestaendighed og Resultater og om, hvorledes Underviisningsplanen i Fremtiden bør ordnes. Der har tidligere, navnlig ogsaa i denne Forsamling, været discuteret om Betydningen af saadanne Henstillinger fra Udvalg i deres Betænkning, naar der ikke dertil er knyttet noget Forslag, og det er blevet erkjendt, at slige Udtalelser ikke i og for sig kunne betragtes som Thingets Udtalelser, selv om de ved Yttringer her i Salen finde Tilslutning. Da det nævnte Punkt er fremhævet i Udvalgets Betænkning, er der, som sagt, ganske vist Anledning for de ærede Medlemmer til derom at udtale sig; men jeg vil kun bede om, at man er opmærksom paa, at saadanne Udtalelser ikke gaae for meget i Detail, da det vilde forsinke Forhandlingerne om de Forslag, der foreligge.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Det er kun et Par Ord, som jeg vilde bemærke i Anledning af den ærede Rigsdagsmands Yttringer. Jeg anseer det ikke for givet, at Klagerne over Overbeholdelse af Ungdommen ere rigtige. Det staaer for mig som et Spørgsmaal, om ikke Tiden har senket sine Forbringere til Arbejde og forstørret Forbringerne til Nydelse, og om det ikke er denne Rigsanskuelse, der bevirker, at man nu finder det Arbejde overdrevent, som man tidligere

ingenlunde fandt var for meget. Det forekommer mig, at naar den ærede Rigsdagsmand saaledes anfører, hvorledes han mener, at man ikke kommer videre, end man kom for længere Tid tilbage, da indeholder det en Anerkjendelse af, at det Arbejde, der nu gjøres, ikke er større end det, der gjordes i tidligere Tid, men jeg skal endnu blot dertil føje en eneste Bemærkning, nemlig den, at naar man klager over, at Studiet af Latin ikke blomstrer saaledes som i tidligere Tid, saa maa vi tænke paa, at Skolen staaer i nøie Forbindelse med Livet, og at naar i Livet en Ugunst kommer til at hvile paa en Underviisningsgjensstand, virker det tilbage paa den Maade, hvorpaa denne drives i Skolen. Det vil man altid finde at være saa, og jeg frygter for, at disse ivrige Erklæringer og Yttringer om, at Eleverne ere overbeholdte, ikke vilde bidrage til at fremme Arbejdet og Fliden i Skolen; jeg frygter, at Mange vilde sige: ja, vi ere overlæstede og overbeholdte, og at det vil blive et Paaskud for Ligegyldigheden og Afkysten til Arbejde. I den Henseende anseer jeg Forhandlingerne, som vistnok have deres meget alvorlige Side, og som jeg naturligvis ikke skal undlade at henvende mig Opmærksomhed paa, for at have en mindre heldig Side. Det vil være Spørgsmaalet, om ikke den Anskuelse om Overbeholdelse staaer noget i Forbindelse med Tidens Nydelseslyste. Jeg tilstaaer, at jeg troer, at haade jeg og de, jeg er kommen i Berøring med, i sin Tid arbejdede flere Timer, end man gør nu, og at man desuagtet ligesaa let kommer igjennem nu som dengang, og naar man vilde frem dengang, maatte man sandelig arbejde trostigt og paalideligt hele sin Tid igjennem.

Søgsbro: Maatte jeg ikke først med Hensyn til, hvad den høitæredede Minister nu bemærkede om, at Grunden til Klagerne maa skee mere kunde søges i Nydelseslysten end i de store Forbringere, bemærke, at det angaaende vor Skoleunderviisning maa skee ikke i det Hele kan paapeges, at der nu kræves et større Antal Aar end tidligere til at fuldende den, men vist er det, at Universitetsstudiet, der jo desværre er en allfor tro Fortsættelse af Skolen, kræver nu et større Antal Aar end i en ældre Tid.